

**Uchwała Nr XVI / 90/ 2019
Rady Miejskiej w Błażowej
z dnia 05.12.2019 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Błażowa na lata 2020 – 2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.), art. 176 pkt 1 oraz 179 ust. 2 z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zm.)

**Rada Miejska w Błażowej
uchwala, co następuje:**

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Błażowa na lata 2020 – 2022 stanowiący Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Błażowej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Sławomir Kowal

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Błazowa na lata 2020 – 2022

Błazowa 2019

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Prawne podstawy Gminnego Programu Wspierania Rodziny	4
2. Diagnoza społeczno – demograficzna Gminy Błazowa.....	5
2.1. Położenie Gminy Błazowa.....	5
2.2. Dane demograficzne.....	6
2.3. Charakterystyka sytuacji życiowej mieszkańców Gmina Błazowa w oparciu o podstawowe problemy społeczne	7
3. Gminne zasoby instytucjonalne.....	14
4. Analiza SWOT	14
5. Cel główny i cele szczegółowe	17
6. Adresaci Programu	24
7. Monitoring, ewaluacja oraz źródła finansowania Programu.....	24

Wprowadzenie

Rodzina stanowi podstawowe i najważniejsze środowisko wychowawcze w życiu każdego człowieka. Dostarcza ona szeregu doświadczeń, a poprzez swoją organizację, niepowtarzalną konstrukcję, a także charakterystyczny układ stosunków wewnętrznych i zewnętrznych, świadomość ról i funkcji oraz własne przyzwyczajenia – decyduje o dalszym rozwoju dziecka oraz jej dorosłych członków. O ile pozytywne wzorce funkcjonowania rodziny kształtują dojrzałą osobowość wyrażoną m.in. odpowiedzialnością, samodyscypliną czy świadomym rozwiązywaniem napotykanymi trudnościami życiowymi – o tyle każde dysfunkcje życia rodzinnego odciskają na psychice przeciętnego człowieka szereg znamion negatywnych – skutkujących niejednokrotnie wachlarzem zachowań patologicznych w postaci uzależnień, wyuczonych aktów przemocy czy bezradności w zakresie realizacji własnego sprawstwa. Mając na uwadze ochronę życia rodzinnego a w szczególności przeciwdziałanie jego dezintegracji, koniecznym jest ciągle wspieranie rodziny nakierowane na przywracanie jej pełnej zdolności do prawidłowej realizacji własnych funkcji. Instytucjami powołanymi do realizacji tego zadania są przedstawiciele służb społecznych, którzy w oparciu o usankcjonowane akty prawne realizują szereg działań pomocowych na rzecz poprawy sytuacji rodzin. Jednym z ww. dokumentów prawnych jest „ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”, która w jasny i precyzyjny sposób określa m.in. zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zakres zadań administracji publicznej w kontekście wspierania rodziny. Na poziomie gminnym – do zadań administracji publicznej zgodnie z art. 176 pkt 1 ww. ustawy – należy opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny. Mając na uwadze treść wymienionego artykułu – powstał **Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Błazowa na lata 2020 – 2022**. Dokument został sporządzony w oparciu o szczegółową diagnozę podstawowych nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin z terenu Gminy Błazowa oraz stanowi próbę ich kompleksowego rozwiązywania przy wykorzystaniu lokalnych zasobów pomocowych. Niniejszy program składa się z kilku części spośród których głównym składowym jest zakres wyodrębnionych działań pomocowych zmierzających poprzez realizację celów szczegółowych – do osiągnięcia głównego założenia opracowania w postaci budowy zintegrowanego systemu wsparcia rodzin z Gminy Błazowa w realizacji swoich podstawowych funkcji oraz przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych związanych z podstawowymi problemami społecznymi – ze szczególnym uwzględnieniem niewydolności w realizacji powinności opiekuńczo – wychowawczych. Dokument ujmuje ponadto realizatorów wymienionych działań pomocowych oraz termin realizacji konkretnych zadań, a także ich monitoring oraz końcową ewaluację.

1. Prawne podstawy Gminnego Programu Wspierania Rodziny:

Jak podano we wstępie niniejszego dokumentu – podstawą prawną do opracowania i realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Błazowa na lata 2020 – 2022 jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 ze zm.). Przedstawiany Program jest również spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, a w szczególności z:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej,
- Ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 ze zm.),
- Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.,
- Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.),
- Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.),
- Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 ze zm.),
- Ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 ze zm.),
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.),
- Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.),
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.),
- Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473 ze zm.),
- Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688),

a także zgodny z zapisami:

- Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Błazowa na lata 2015 – 2020,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Błazowa na lata 2016 – 2020,
- Strategii Rozwoju Kultury w Gminie Błazowa na lata 2014 – 2020.

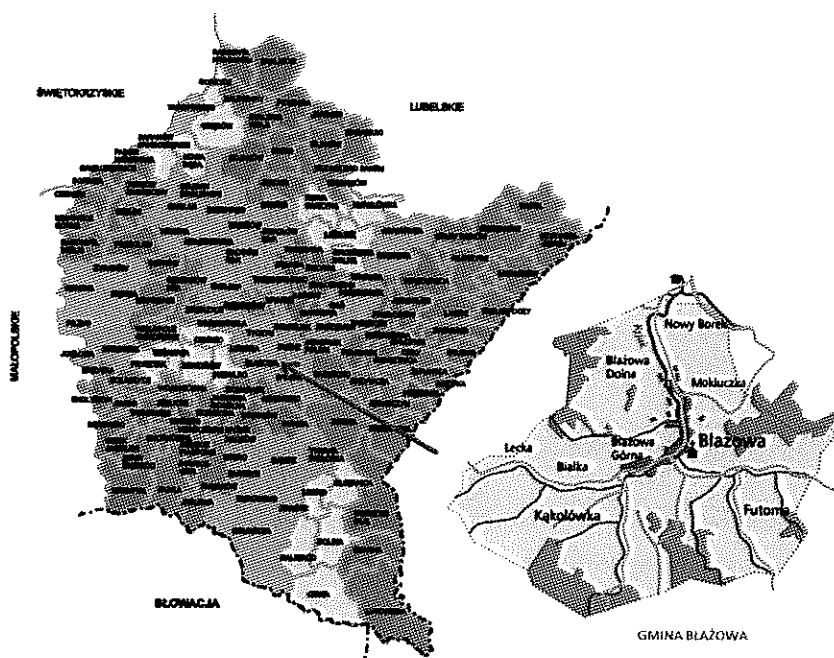
2. Diagnoza społeczno – demograficzna Gminy Błażowa:

Właściwa diagnoza funkcjonowania ludności Gminy Błażowa to podstawa doboru odpowiednich działań pomocowych Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Błażowa na lata 2020 – 2022. Dokonując analizy społeczno – demograficznej warto więc skrupulatnie prześledzić występujące nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin z terenu Gminy – charakteryzując również na wstępie podstawowe informacje na temat demografii mieszkańców oraz samego położenia gminy.

2.1. Położenie Gminy Błażowa:

Gmina Błażowa zlokalizowana jest w centralnej części Województwa Podkarpackiego w odległości około 25 km na południe od Rzeszowa oraz około 385 km na południowy – wschód od stolicy Polski Warszawy. Administracyjnie należy ona do powiatu rzeszowskiego w którym bezpośrednio sąsiaduje z gminami: Lubenia, Tyczyn, Dynów i Hyżne – natomiast w powiecie strzyżowskim graniczy z Gminą Niebylec, a w powiecie brzozowskim z Gminą Nozdrzec i Gminą Domaradz.

Rys. nr 1. Położenie Gminy Błażowa w Województwie Podkarpackim.

Źródło: Urząd Statystyczny w Rzeszowie.

Pod względem podziału kraju na jednostki administracyjne samorządu terytorialnego Gmina Błażowa jest gminą miejsko – wiejską. Obszar gminy obejmuje całościową powierzchnię ponad 112,6 km², z czego na miasto Błażowa przypada 4,24 km², natomiast na przynależne do gminy wsie takie jak: Białka, Błażowa Dolna, Błażowa Górna, Futorna, Kąkolówka, Lecka, Nowy Borek i Piątkowa przypada 108,36 km².

2.2. Dane demograficzne:

Zgodnie z informacjami pozyskanymi z Urzędu Miejskiego w Białowej – na dzień 31 grudnia 2018 roku teren Gminy Białowa zamieszkiwało łącznie 10 888 osób. W stosunku do lat poprzednich przedstawiona liczba mieszkańców nie uległa zasadniczej zmianie, utrzymując się niemal na stałym poziomie, co obrazuje poniższa Tabela nr 1.

Tabela nr 1. Liczba ludności w Gminie Białowa w latach 2016 – 2018.

Wyszczególnienie		2016	2017	2018
Liczba ludności ogółem		10 877	10 874	10 888
w tym:	kobiety	5 472	5 475	5 491
	mężczyźni	5 405	5 399	5 397
w tym:	z obszaru miejskiego	2 136	2 117	2 117
	z obszaru wiejskiego	8 741	8 757	8 771
Liczba ludności w przeliczeniu na 1 km ²		96,8	96,7	96,9

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Białowej.

Analizując podane zestawienie w podziale na płeć mieszkańców gminy – można stwierdzić, że liczba kobiet na przestrzeni kolejnych lat kalendarzowych przewyższała liczbę mieszkających tam mężczyzn. Licząc od roku 2016 – ilościowa różnica pomiędzy dwoma płciami wynosiła kolejno 67, 76 oraz 94 osoby. Zasadniczą różnicę w liczbie ludności gminy można zaobserwować za to w podziale na obszar zamieszkania. Wskazana rozbieżność wydaje się jednak być współmierna do zróżnicowanej powierzchni miejskich i wiejskich terenów gminy, na których średnia gęstość zaludnienia wynosiła w podanych latach 96,7. Średni przyrost naturalny natomiast piastował się na ujemnym poziomie – 4, co wynika bezpośrednio z analizy danych wymienionych w poniższej Tabeli nr 2 obrazującej ruch naturalny w Gminie Białowa.

Tabela nr 2. Ruch naturalny w Gminie Białowa w podziale na lata 2016 – 2018.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba urodzeń	112	110	122
Liczba zgonów	109	118	121
Przyrost naturalny	+ 3	- 8	+ 1
Liczba zawartych związków małżeńskich	138	93	124

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Białowej.

Z przedstawionego wyszczególnienia wynika również wysoka tendencja mieszkańców gminy do zawierania cywilnych związków małżeńskich, spośród których największą ilość w liczbie 138 zawarto w 2016 roku.

2.3. Charakterystyka sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Błażowa w oparciu o podstawowe problemy społeczne:

Dokonując skrupulatnej analizy sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Błażowa – szczególnie pod kątem występujących trudności, niedomagań czy dysfunkcji życia rodzinnego – warto rozważyć podstawowe zagadnienia z zakresu wybranych problemów społecznych. Charakterystyka wymienionych dysfunkcji w kontekście gminnym wydaje się bowiem jasno i precyzyjnie zobrazować poziom życia lokalnej społeczności. Rozpoczynając rozważania w podanym temacie – w pierwszej kolejności należałoby zdiagnozować poziom i skalę ww. problemów społecznych na terenie gminy, aby w kolejnym etapie niniejszego opracowania dokonać szczegółowego opisu wymienionych zagadnień. Do pomiaru występujących problemów społecznych posłużyć może statystyczne ujęcie całkowitej liczby rodzin i osób otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej właśnie z uwagi na wybrane dysfunkcje społeczne, co zaprezentowane zostało w Tabeli nr 3 z podziałem na lata 2016 – 2018.

Tabela nr 3. Powody trudnej sytuacji życiowej w rodzinach na przestrzeni kolejnych lat kalendarzowych 2016 – 2018.

Powód trudnej sytuacji życiowej		2016		2017		2018	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo		163	408	146	322	130	278
Sieroctwo		0	0	0	0	0	0
Bezdomność		4	4	6	6	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa		0	0	0	0	0	0
Bezrobocie		108	321	87	236	60	147
Niepełnosprawność		120	326	114	269	94	207
Długotrwała lub ciężka choroba		139	372	129	300	128	302
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego		46	252	32	134	22	90
w tym:	Rodziny niepełne	17	59	20	55	13	32
	Rodziny wielodzietne	29	193	12	79	9	58
Przemoc w rodzinie		3	8	1	3	2	9
Alkoholizm		8	12	11	16	9	19
Narkomania		0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		2	2	1	1	2	2
Zdarzenie losowe		1	4	2	4	1	6
Sytuacja kryzysowa		0	0	0	0	0	0

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania półrocznego i rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach (MRPiPS-03).

Analizując dane zawarte w ww. tabeli już na pierwszy rzut oka można zauważyć, że spośród wszystkich wymienionych problemów społecznych stanowiących w myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przesłanki do przyznania świadczeń z pomocy społecznej. Na pierwszym miejscu w Gminie Błazowa znajduje się problem ubóstwa oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby. Kolejne miejsce w podanym zestawieniu zajmuje niepełnosprawność i bezrobocie, natomiast znacznie niżej pojawia się bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także problem alkoholizmu. Pomimo widocznego faktycznego spadku bezrobocia na niższe pozycje w stosunku do innych problemów społecznych wymienionych w powyższej tabeli, to właśnie od niego warto rozpocząć społeczną charakterystykę mieszkańców Gminy Błazowa. Zjawisko bezrobocia w dużej mierze przyczynia się bowiem do powstawania wielu innych dysfunkcji społecznych, które odciskają znaczące piętno na prawidłowym funkcjonowaniu rodziny zaburzając tym samym jej podstawową strukturę i funkcje. Przykład ww. nieprawidłowości stanowić może prócz konsekwencji stricte ekonomicznych w postaci obniżenia standardu życiowego czy pogorszenia materialnej sytuacji rodziny – także wzrost frustracji życiowej i utrata poczucia godności, co z kolei wpływa niejednokrotnie na realizację aktów przemocy oraz popadanie w alkoholizm, narkomanię czy przestępczość.

Biorąc pod uwagę statystyczne ujęcie bezrobocia na terenie Gminy Błazowa – zgodnie z Tabelą nr 3 – z powodu braku zatrudnienia Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błazowej w 2016 roku udzielił pomocy finansowej 108 rodzinom, w których łącznie znajdowało się 321 osób. W kolejnych latach odnotowano dość spory spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia materialnego z tut. Ośrodka, co może być uwarunkowane ogólnym spadkiem stopy bezrobocia na terenie gminy. Zgodnie bowiem z danymi GUS w odniesieniu do całkowitej liczby ludności w Gminie Błazowa udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosił bowiem w 2015 roku – 7,1 %, w 2016 roku – 5,8 %, a w 2017 roku już tylko 5,3 %. Pomimo znacznego spadku bezrobocia w obrębie gminy – zapobieganie jemu oraz łagodzenie jego skutków w dalszym ciągu jest źródłem zainteresowania wielu instytucji służb społecznych, o czym może świadczyć m.in. umieszczenie wątku bezrobocia w jednym z ośmiu celów Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Błazowa na lata 2015 – 2020. Walka z negatywnymi skutkami bezrobocia jest działaniem priorytetowym również ze względu na pośrednie zmniejszanie ubóstwa na terenie gminy, co wiąże się z kolei z ograniczeniem liczby osób zainteresowanych pozyskaniem środków z pomocy społecznej. Dane umieszczone w Tabeli nr 3 wyraźnie wskazują na stopniowy spadek liczby rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z uwagi na problem ubóstwa. Liczba osób w podanych rodzinach w roku 2018 w stosunku do roku 2016 zmalała o około 30%, jednakże wciąż stanowi ona około 2,5 % całkowitej liczby mieszkańców Gminy Błazowa, co pociąga za sobą uzasadnioną konieczność dalszej pomocy zainteresowanej grupie ludności.

Analizując statystyczne ujęcie odpływu beneficjentów z materialnego sektora pomocy społecznej, nie sposób pominąć ogólnego zestawienia wydanych świadczeń. W Tabeli nr 4 zaprezentowano ogólną liczbę osób i rodzin korzystających z finansowego wsparcia pomocy społecznej w latach 2016 – 2018 z uwzględnieniem również wydawanych świadczeń niepieniężnych.

Tabela nr 4. Kalkulacja świadczeń pobieranych z pomocy społecznej z podziałem na lata 2016 – 2018.

Wyszczególnienie		2016		2017		2018	
		Liczba osób którym, przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób którym, przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób którym, przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin
Świadczenia z pomocy społecznej ogółem przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych		452	286	356	250	297	208
w tym:	świadczenia pieniężne	187	182	179	175	160	155
w tym:	świadczenia niepieniężne	284	164	199	131	153	101

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania półrocznego i rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach (MRPiPS-03).

Zgodnie z tabelarycznym ujęciem tematu – na przestrzeni kolejnych lat rozpoczynając od roku 2016 – ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało kolejno 4,15 %, 3,27 % i 2,73 % całkowitej liczby ludności mieszkańców Gminy Błazowa. W 2018 roku – w stosunku do 2016 roku liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej odpowiednią decyzją zmalała o blisko 34 %, co można uznać za dość satysfakcjonującą statystykę również ze względu na mniejsze koszty gminy związane z wydatkowaniem udzielanych świadczeń. Z analizy przedstawionych informacji wynika ponadto, że większym zainteresowaniem beneficjentów cieszyły się niepieniężne świadczenia z pomocy społecznej, do których zaliczają się szkolne posiłki dla dzieci, usługi opiekuńcze oraz pobyt w domu pomocy społecznej – co z jednej strony może świadczyć po prostu o większym zapotrzebowaniu beneficjentów na tego rodzaju świadczenia – z drugiej zaś strony brak wnioskowania o świadczenia pieniężne może być podyktowane stosunkowo wysokim zabezpieczeniem potrzeb finansowych rodzin z uwagi na ogólnodostępność świadczeń wychowawczych czy rodzinnych, którymi w 2018 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błazowej objął kolejno 896 i 667 rodzin. Na ww. cel w 2018 roku tutaj Organ wypłacił natomiast łączną kwotę 11 202 152,22 zł, co wynika z analizy poniższej Tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Zestawienie świadczeń wychowawczych i rodzinnych z podziałem na lata 2016 – 2018.

Wyszczególnienie	2016		2017		2018	
	Liczba rodzin	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba rodzin	Kwota wypłaconych świadczeń
Świadczenia wychowawcze	814	5 590 727,50 zł	900	7 678 012,20 zł	896	7 511 284,05 zł
Świadczenia rodzinne	622	3 386 415,03 zł	639	3 565 006,40 zł	667	3 690 868,17 zł

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych.

Bez wątpienia wzrost wypłacanych świadczeń rodzinnych i wychowawczych, a w szczególności wypłata dodatkowego świadczenia z programu „Rodzina 500 +” od kwietnia 2016 roku wpłynęła na poprawę sytuacji materialnej rodzin, co z kolei przyczyniło się do zmniejszenia skali ubóstwa na terenie gminy. Niezależnie jednak od prezentowanych w tym zakresie pozytywnych

wyników, których tendencje wzrostową przewiduje się również w 2019 roku z uwagi na ustawowe zniesienie w programie „Rodzina 500 +” kryterium dochodowego na pierwsze dziecko – w dalszym ciągu istnieje uzasadniona konieczność finansowego wsparcia najbardziej ubogich rodzin z dziećmi z systemu pomocy społecznej chociażby w postaci przyznawanych zasiłków okresowych czy świadczeń pieniężnych w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, które to otrzymują także i rodziny bezdzietne.

Oprócz stricte materialnego wspierania rodzin z terenu Gminy Błazowa – uzasadniona konieczność pomocy jawi się również w kwestii rozwiązywania podstawowych dysfunkcji życia rodzinnego w zakresie występujących problemów zdrowotnych, problemów z nadużywaniem alkoholu czy występującą przemocą. Zgodnie z umieszczoną w niniejszym opracowaniu Tabelą nr 3 – w 2018 roku aż 94 rodzinom udzielono wsparcia z powodu niepełnosprawności, a 128 rodzinom przyznano pomoc ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę. W oparciu natomiast o dane pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Błazowej, w 2018 roku do ww. instytucji wpłynęło 18 różnych wniosków wołających o pomoc w rozwiązywaniu problemu nadmiernego spożywania napojów alkoholowych – co przedstawione zostało w Tabeli nr 6.

Tabela nr 6. Statystyczne ujęcie problemu alkoholowego rodzin z terenu Gminy Błazowa z podziałem na lata 2016 – 2018.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba skierowanych wniosków o podjęcie czynności zmierzających do zobowiązania do leczenia odwykowego	21	8	18
Liczba osób uzależnionych od alkoholu zgodnie z wydanymi w tym zakresie opiniami psychologiczno – psychiatrycznymi	8	3	13
Liczba wniosków przestanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	10	3	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Błazowej.

W porównaniu do roku poprzedniego liczba wniosków o podjęcie stosownych czynności zmierzających do zobowiązania leczeniem alkoholowym wzrosła o 10 natomiast w odniesieniu do roku 2016 zmalała o 3. Spośród wszystkich zgłoszeń w roku 2018 – u 13 osób zdiagnozowano zgodnie z wydaną opinią psychologiczno – psychiatryczną problem uzależnienia od alkoholu, co jest wynikiem stosunkowo wysokim w porównaniu do lat poprzednich, kiedy uzależnionych okazało się jedynie 38% i 37% zgłoszonych osób. Biorąc jednak pod uwagę całościową liczbę ludności z terenu Gminy Błazowa – można śmiało stwierdzić, że liczba osób ze zdiagnozowanym uzależnieniem jest bardzo niska. Nie jest to jednak jednoznaczne z rzeczywistym natężeniem problemów alkoholowych na terenie gminy. Można sądzić, że we wielu rodzinach ze środowiska lokalnego istnieje ukryty problem alkoholowy – w związku z czym przedstawiciele służb społecznych podejmują nieustannie edukacyjne działania motywujące do aktywnego reagowania na występujące w rodzinach problemy diagnozując jednocześnie zaobserwowane u nich dysfunkcje pośród których znaczącą kwestię odgrywa również problem przemocy.

Zgodnie ze statystycznym ujęciem zagadnienia umieszczonym w Tabeli nr 7 – w 2018 roku procedurę Niebieskiej Karty rozpoczęto w 19 rodzinach – z czego aż 15 Niebieskich Kart założonych zostało przez funkcjonariuszy policji.

Tabela nr 7. Statystyczne ujęcie procedury Niebieskiej Karty i interwencji Policji.

Wyszczególnienie		2016	2017	2018
Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty		21	12	19
w tym:	Założonych przez funkcjonariuszy policji	11	8	14
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty w wyniku ustania przemocy w rodzinie		18	17	26
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych		99	89	107
Liczba osób izolowanych do wytrzeźwienia		41	22	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Błazowej i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Błazowej.

Zestawienie powyższych informacji wyraźnie wskazuje na większy udział funkcjonariuszy policji we wdrażaniu ww. procedury. Zaistniały stan rzeczy wynika bez wątpienia z faktu pierwszorzędowej ingerencji wymienionych służb społecznych w procesie diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinach. Większość Niebieskich Kart zakładanych jest bowiem w wyniku podejmowanych przez policję interwencji domowych, których liczba – zgodnie z powyższą Tabelą nr 7 – rośnie systematycznie od roku 2017. Podobną tendencję ujawnia liczba osób izolowanych przez funkcjonariuszy policji w izbie wytrzeźwień. Pod koniec 2018 roku odnotowano prawie dwukrotny wzrost podejmowanych działań w stosunku do roku 2017 w zakresie izolacji nietrzeźwych osób. Wysoka liczba działań związanych z ingerencją funkcjonariuszy policji w domowe życie mieszkańców Gminy Błazowa świadczy bezpośrednio o sporym natężeniu występujących w tych rodzinach dysfunkcji i zaburzeń życia rodzinnego – co pociąga za sobą uzasadnioną konieczność wdrażania ciągłych interdyscyplinarnych działań pomocowych na rzecz ww. grupy rodzin. Jednym z przykładów takich działań jest funkcjonowanie na terenie gminy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, w ramach którego podczas spotkań grup roboczych w roku 2018 – pomocą objęto 71 osób z czego około 24 % stanowiły dzieci. Udział dzieci w dysfunkcyjnym życiu rodziny (nie tylko w zakresie występującej przemocy czy alkoholizmu) jest zjawiskiem wysoce niepokojącym głównie ze względu na narastający proces ich demoralizacji, co skutkuje niejednokrotnie szeregiem występujących u małoletnich nieprawidłowości m.in. w postaci zachowań dewiacyjnych, problemów z funkcjonowaniem w grupie rówieśniczej, bagatelizacji obowiązku szkolnego, co na terenie Gminy Błazowa jest głównym obszarem pracy pedagogów, pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Innym problemem współczesnych rodzin z terenu gminy jest nieprawidłowa realizacja powinności opiekuńczo – wychowawczych, które wynikają niejednokrotnie z szeregu innych zaburzeń życia rodzinnego. Dokonując szczegółowej analizy ww. zjawiska na wstępie należy podkreślić, że trudno jest jednoznacznie określić skalę występującego problemu, głównie z uwagi na wciąż niezidentyfikowane przypadki występujących dysfunkcji. Rozpatrując jednak natężenie bezradności

rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych można niewątpliwie powołać się na liczbę beneficjentów pobierających świadczenia z pomocy społecznej ze względu właśnie na bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Zgodnie z Tabelą nr 3 umieszczoną na stronie 7 niniejszego opracowania, z ww. pomocy na przestrzeni roku 2016, 2017 i 2018 skorzystało kolejno 46, 32 i 22 rodzin, z czego ponad połowę stanowiły rodziny niepełne. Odpowiednim wskaźnikiem obrazującym skalę problemu dysfunkcji opiekuńczo – wychowawczych z terenu Gminy Błazowa jest także liczba rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską oraz liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, co zaprezentowano w Tabeli nr 8.

Tabela nr 8. Liczba rodzin z ograniczoną i pozbawioną władzą rodzicielską oraz liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na przestrzeni kolejnych lat kalendarzowych.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin z ograniczoną władzą rodzicielską	0	3	6
w tym pod nadzorem kuratora	0	3	6
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	7	7	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Sądu Rejonowego w Rzeszowie i dokumentów o odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Szczegółowa analiza przedstawionych informacji pozwala na stwierdzenie, że na terenie Gminy Błazowa w stosunku do całkowitej liczby ludności, liczba rodzin z dysfunkcjami opiekuńczo – wychowawczymi na przestrzeni wymienionych lat nie była duża. Pomimo małej skali problemu ww. grupa rodzin traktowana była jednak przez służby społeczne w sposób priorytetowy. Pracownicy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazowej z niezwykłą starannością analizowali każdy zgłoszony przypadek dysfunkcji rodzinnych dobierając odpowiednie środki pomocowe. Jedną z zastosowanych form wsparcia oprócz prowadzonej pracy socjalnej była pomoc ze strony asystenta rodziny. Głównym zadaniem ww. pracownika jest bowiem przewyższanie występujących problemów opiekuńczo – wychowawczych.

Na przestrzeni lat 2016 – 2018 w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Błazowej zatrudniony był 1 asystent rodziny w ramach umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Praca asystenta rodziny prowadzona była w miejscu zamieszkania rodzin oraz w innych dogodnych miejscach wskazanych przez zainteresowanych beneficjentów. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny ze względu na trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej borykały się najczęściej z problemami dotyczącymi: bezrobocia, alkoholizmu, przemocy w rodzinie, niewydolności opiekuńczo – wychowawczej i niezaradności życiowej, negatywnych zachowań dzieci, takich jak: agresja, kłopoty z wypełnianiem obowiązku szkolnego, brakiem umiejętności dbania o higienę, brakiem wiary we własne siły itp. Poniższa Tabela nr 9 prezentuje całkowitą liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny z uwzględnieniem rodzin, z którymi współpraca odbywała się ze zobowiązania sądu.

Tabela nr 9. Liczba rodzin pod opieką asystenta rodziny w latach 2016 – 2018.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin pod opieką asystenta rodziny	11	16	16
w tym ze zobowiązania sądu	1	0	1

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w latach 2016 – 2018.

Dla każdej z rodzin objętych asystenturą – po wcześniejszej ocenie sytuacji, stworzony został indywidualny plan pracy, który realizowany był w oparciu o odpowiednio dobrane działania uzgodnione z beneficjentem. Zakres działań prowadzonych przez asystenta rodziny obejmował w szczególności:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielenie pomocy rodzinom w postaci konsultacji prawnych, pomocy w formułowaniu pozwów i pism procesowych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców;
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.

Czas poświęcany każdej rodzinie na realizację ustalonych działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzinnej uzależniony był zarówno od skali występujących w rodzinie problemów jak również od gotowości członków rodziny do rozwiązywania trudności. Przeciętny czas pracy z rodziną liczony z dokładnością jednego miesiąca od daty rozpoczęcia asystentury wynosił kolejno na koniec 2016 roku – 20 miesięcy, 2017 – 22 miesiące, 2018 – 23 miesiące (w obliczeniach uwzględniono tylko rodziny z którymi asystent rodziny kontynuował współpracę na dzień 31 grudnia każdego roku).

W czasie współpracy z rodzinami – asystent rodziny napotkał na swojej drodze wiele trudności, które znacznie utrudniały rozwiązywanie występujących dysfunkcji rodzinnych oraz w konsekwencji zakończenie współpracy z danymi rodzinami. Informacja na temat liczby rodzin z którymi asystent rodziny zakończył współpracę na przestrzeni kolejnych lat kalendarzowych 2016 – 2018 umieszczona została w poniżej Tabeli nr 10. W zestawieniu uwzględniono również powody zakończenia asystentury.

Tabela nr 10. Statystyczne ujęcie rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę w latach 2016 – 2018.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin z którymi asystent rodziny zakończył współpracę	3	5	3
w tym ze względu na osiągnięcie celów	0	1	1
w tym ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1	0	1
w tym ze względu na brak efektów	0	0	0
w tym ze względu na zmianę metody pracy	0	0	0

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w latach 2016 – 2018.

Analiza powyższej Tabeli nr 10 pozwala stwierdzić, że liczba zamykanych asystentur w stosunku do całkowitej liczby rodzin objętej pomocą asystenta rodziny zobrazowanych w Tabeli nr 9 jest stosunkowo niska. Nie świadczy to jednak o nietrafności wdrażanych form pomocy, ale wynika bezpośrednio ze złożoności występujących problemów oraz stawianego przez rodziny ciągłego oporu przed zmianą utartych, wieloletnich, wygodnych schematów codziennego życia, co ostatecznie wymaga coraz to większego, wspólnego zaangażowania służb pomocowych w rozwiązywanie napotykaných trudności. Interdyscyplinarny charakter podejmowanych działań pomocowych stanowi bowiem odpowiedni potencjał do całościowego przezwycięzania nie tylko ww. problemów opiekuńczo – wychowawczych, ale również ogółu innych trudności życiowych mieszkańców Gminy Błazowa zaprezentowanych w niniejszym rozdziale Gminnego Programu Wspierania Rodziny, których rozwiązywanie powinno jawić się jako działania priorytetowe w opracowywanym schemacie wsparcia. Głównym zamierzeniem niniejszego Programu jest ponadto poprawa sytuacji rodzin, która umożliwi im prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, co z kolei przyczyni się do skrupulatnego zabezpieczania potrzeb rodziny w atmosferze wsparcia, miłości oraz poszanowania godności drugiego człowieka, będących gwarantem prawidłowego wychowania dzieci.

3. Gminne zasoby instytucjonalne:

Rozpatrując lokalne środowisko Gminy Błazowa pod kątem dostępnych zasobów instytucjonalnych działających na rzecz wspierania rodzin w realizacji ich podstawowych funkcji oraz integracji życia rodzinnego – należy stwierdzić, że na rozpatrywanym obszarze funkcjonuje szereg różnorodnych instytucji pomocowych, pośród których najważniejszą rolę odgrywa Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błazowej oraz Urząd Miejski w Błazowej. Głównym zadaniem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błazowe jest bieżące rozwiązywanie trudności życiowych mieszkańców gminy w oparciu o szeroki system świadczeń socjalnych, realizację szeroko rozumianej pracy socjalnej oraz pracę asystenta rodziny. W obrębie Urzędu Miejskiego w Błazowej – realizowana jest natomiast m.in. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz pakietu

stypendiów dla dzieci i młodzieży, a także działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach której prócz rozwiązywania stricte problemów alkoholowych funkcjonuje nieodpłatny punkt pomocy psychologicznej. Mieszkańcy gminy skorzystać mogą również z pomocy prawnej realizowanej w nieodpłatnym punkcie konsultacyjnym budynku Zespołu Szkół w Błazowej oraz ze wsparcia pedagogicznego na terenie placówek szkolnych. Ponadto w obszarze gminy znajduje się również lokalny posterunek policji, placówki służby zdrowia oraz instytucje kościelne. Istotną rolę w procesie integracji życia rodzinnego odgrywają także znajdujące się na terenie gminy instytucje kulturowo – oświatowe takie jak: Gminny Ośrodek Kultury w Błazowej czy Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Błazowej z filiami w Białce, Futomie, Kąkolówce, Nowym Broku i Piątkowej, które realizują zadania z zakresu aktywizacji społecznej lokalnych rodzin poprzez organizację warsztatów i zajęć tematycznych, imprez okolicznościowych, wydarzeń sportowo – rekreacyjnych, konkursów i form aktywnego wypoczynku. Zgodnie z danymi pozyskanymi z ww. instytucji – dysponują one szeroką ofertą tematyczną, w ramach której można uczestniczyć m.in. w amatorskim ruchu artystycznym Gminnego Ośrodka Kultury zrzeszającym takie grupy jak: zespół wokalny – taneczny „Margoški”, zespół obrzędowy „Futomianie”, kółko plastyczne i kółko rękodzieła ludowego, grupa teatralna, a także w inicjatywach podejmowanych przez bibliotekę w postaci organizowanych cyklicznie Nocy Muzeów, Nocy Bibliotek, Dnia Bibliotekarza, konkursów czytelniczych, kiermaszów książek czy zabaw andrzejkowych.

4. Analiza SWOT:

Planując skuteczny zakres działań pomocowych będących odpowiedzią na występujące na terenie Gminy Błazowa podstawowe problemy lokalnej ludności – należy przeprowadzić skrupulatną ocenę występujących w obrębie gminy czynników zewnętrznych i wewnętrznych mogących mieć wpływ na powodzenie realizacji planu strategicznego. Odpowiednią metodą oceny wyżej wskazanych zagadnień jest tzw. Analiza SWOT, która stanowi jedną z najpopularniejszych technik analizy strategicznej. Rozwiązanie skupia się na wszechstronnej analizie takich czynników jak:

- **mocne strony** (czynniki wewnętrzne odróżniające pozytywnie badaną działalność od działalności prowadzonej przez inne podmioty działające w danym sektorze i regionie, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się siłami napędowymi rozwoju),
- **słabe strony** (czynniki wewnętrzne wpływające na ograniczenia rozwojowe działalności),
- **szanse** (uwarunkowania, które przy umiejętnym wykorzystaniu mogą wpłynąć pozytywnie na rozwój),
- **zagrożenia** (tendencje i zjawiska w otoczeniu, które mogą stanowić bariery lub utrudnienia rozwoju).

W przypadku analizy mocnych i słabych stron należy upatrywać ich w lokalnym zespole zasobów gminnych, natomiast w poszukiwaniu szans i zagrożeń należy odwołać się do warunków oraz procesów zewnętrznych, które wpływają aktualnie lub będą wpływać na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze.

Tabela nr 11. Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Białowa na lata 2015 – 2020, • realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Białowa na lata 2016 – 2020, • aktywne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz realizacja grup roboczych, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białowej, • aktywna współpraca pracowników pomocy społecznej z bazą pomocowych instytucji wspierających rodziny takich jak sąd, policja, placówki służby zdrowia i placówki oświatowe, PCPR, kościół, placówki opiekuńczo – wychowawcze, • dostępność do pomocy prawnej, psychologicznej i pedagogicznej na terenie Gminy, • szeroki wachlarz finansowego wsparcia rodziny w postaci zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych, stypendiów socjalnych, naukowych i sportowych, • ciągle zatrudnienie asystenta rodziny, • podnoszenie kompetencji zawodowych, wiedzy i umiejętności pracowników służb społecznych z terenu Gminy poprzez udział w szkoleniach, konferencjach itp. • szeroki wachlarz możliwości kulturowych, • prowadzenie działalności edukacyjno – informacyjnej w zakresie profilaktyki prawidłowego funkcjonowania rodziny, • systematyczne monitorowanie rodzin oraz diagnozowanie występujących dysfunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • wysokie koszty utrzymania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, • brak mieszkań chronionych, • brak grup wsparcia i grup samopomocowych, • bierna postawa rodzin w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych, • bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, • wyuczona bezradność i roszczeniowość podopiecznych ośrodka pomocy społecznej, • brak rodzin wspierających, • uzależnienie rodzin od systemu wydawanych świadczeń finansowych, • utrudniony dostęp do specjalistycznego poradnictwa i wsparcia, • występujące stereotypy blokujące korzystanie z usług specjalistów • uzależnienie członków rodziny od alkoholu, • problem ubóstwa i bezrobocia
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie interdyscyplinarnej współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę, • otwartość władz samorządowych na współpracę ze środowiskiem lokalnym, • upowszechnianie informacji w środowisku na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych, • upowszechnianie informacji na temat pracy asystenta rodziny, • aktywizacja osób przez pracowników socjalnych do zmiany swoich postaw życiowych, • mobilizacja do korzystania z wachlarza oferty kulturowej, • organizacja konferencji rodzinnych i profilaktycznych spotkań edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny, • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, • wzrost liczby osób długotrwale korzystających z systemu pomocy społecznej, • rosnąca ilość rodzin wieloproblemowych, • wzrost kosztów utrzymania rodziny, • przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje, • brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzaniem przez niego wolnego czasu, • rozwój patologii społecznych

Źródło: opracowanie własne.

5. Cel główny i cele szczegółowe:

Głównym celem niniejszego Programu jest budowa i rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin z Gminy Błazowa w realizacji swoich podstawowych funkcji oraz przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych związanych z podstawowymi problemami społecznymi ze szczególnym uwzględnieniem niewydolności w realizacji powinności opiekuńczo – wychowawczych.

Osiągnięcie wymienionego celu głównego zaplanowano w oparciu o realizację celów szczegółowych takich jak:

- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny,
- wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- aktywizację społeczną rodzin,
- podnoszenie kompetencji, wiedzy i umiejętności służb zajmujących się pomocą na rzecz rodziny.

Analiza sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Błazowa ujawniła zasadność ciągłego zabezpieczania ich potrzeb bytowych, do czego wykorzystano szeroko rozwinięty wachlarz możliwości finansowego wsparcia rodziny w postaci oferowanych zasiłków z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych, a także stypendiów socjalnych, naukowych i sportowych.

Skrupulatna diagnoza funkcjonowania lokalnej społeczności ukazała konieczność interdyscyplinarnego wspierania rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej – ze szczególnym uwzględnieniem rodzin borykających się z problemem nieprawidłowej realizacji powinności opiekuńczo – wychowawczych, które realizowane zostanie poprzez współdziałanie zarówno lokalnych, jak i poza lokalnych instytucji pomocowych zaangażowanych w pomoc rodzinie i dziecku.

Szeroko rozwinięty system instytucji kulturowo – oświatowych z terenu Gminy Błazowa zaopatrzonej w bogatą ofertę społeczno – kulturową ukazuje możliwość integracji życia rodzinnego poprzez mobilizację członków rodziny do chociażby wspólnej organizacji czasu wolnego.

Z kolei nowelizacje przepisów związane z realizacją działań pomocowych na rzecz wspierania rodziny budzą konieczność ciągłego podnoszenia kompetencji, wiedzy i umiejętności służb zajmujących się pomocą na rzecz rodziny.

**1. Cel szczegółowy:
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Udzielanie rodzinom z dziećmi pomocy w formie świadczeń rodzinnych i wychowawczych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wydanych decyzji w zakresie świadczeń rodzinnych i wychowawczych Kwota środków przeznaczonych na wypłatę świadczeń rodzinnych i wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości i standardu życia rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Białzowej 	2020 – 2022
2.	Udzielanie rodzinom z dziećmi pomocy w formie świadczeń alimentacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wydanych decyzji w zakresie świadczeń alimentacyjnych Kwota środków przeznaczonych na wypłatę świadczeń alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości i standardu życia rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miejski w Białzowej 	2020 – 2022
3.	Udzielanie rodzinom będących w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wydanych decyzji w zakresie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych Kwota środków przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych i niepieniężnych 	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości życia rodzin o niskim statusie materialnym Zwiększenie ilości dzieci korzystających z ciepłego posiłku Przeciwdziałanie marginalizacji rodzin o niższym statusie materialnym poprzez zabezpieczenie ich podstawowych potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Białzowej 	2020 – 2022
4.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym i naukowym	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przyznanych stypendiów o charakterze socjalnym i naukowym Kwota środków przeznaczonych na wypłatę stypendium o charakterze socjalnym i naukowym 	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie socjalne dzieci i młodzieży z ubogich rodzin Przeciwdziałanie marginalizacji i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzinnym o niższym statusie materialnym Mobilizacja dzieci i młodzieży do nauki poprzez gratyfikację osiągnięć naukowych Promowanie wśród dzieci i młodzieży wartości wiedzy i wykształcenia 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miejski w Białzowej 	2020 – 2022

**2. Cel szczegółowy:
Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Analiza sytuacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba monitorowanych rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie powstawaniu sytuacjom kryzysowym poprzez wczesne reagowanie 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej 	2020 – 2022
2.	Organizacja konferencji rodzinnych i profilaktycznych spotkań edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych konferencji Liczba profilaktycznych spotkań edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> Edukacja w zakresie szeroko pojętych zagrożeń i problemów współczesnej rodziny Podniesienie świadomości na temat dysfunkcyjnych zachowań wśród dzieci i młodzieży Zapobieganie dezintegracji życia rodzinnego 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej Placówki oświatowe Policja 	2020 – 2022
3.	Świadczenie pracy socjalnej rodzinom w trudnej sytuacji życiowej	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin objętych pracą socjalną Liczba zawartych kontraktów socjalnych 	<ul style="list-style-type: none"> Przewycięzanie sytuacji kryzysowych uniemożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w środowisku społecznym Wzmacnianie umiejętności rodzin w zakresie samodzielnego rozwiązywania napotykanych problemów i trudności 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej 	2020 – 2022
4.	Podjęcie interdiscyplinarnych działań na rzecz rozwiązywania występujących trudności w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych spotkań interdyscyplinarnych na rzecz pomocy rodzinie Liczba powołanych grup roboczych Liczba posiedzeń gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> Wymiana informacji na temat funkcjonowania rodzin dotkniętych sytuacją kryzysową Intensyfikacja wdrażanych działań pomocowych Skuteczne rozwiązywanie problemów rodzin dotkniętych kryzysem 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej Placówki oświatowe GKRPA w Błazowej Policja Służba zdrowia PCPR, Sąd Rejonowy w Rzeszowie 	2020 – 2022

5.	Zapewnienie rodzinom dostępu do poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, prawnego, pedagogicznego oraz poradnictwa w zakresie uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podmiotów udzielających wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> Doradztwo w zakresie rozwiązywania występujących problemów i dysfunkcji rodzinnych Poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Białzowej Placówki oświatowe GKRP A w Białzowej Policja Śłużba zdrowia PCPR w Rzeszowie, Sąd Rejonowy w Rzeszowie 	2020 – 2022
----	---	---	---	---	-------------

3. Cel szczegółowy: Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów – wychowawczych					
Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów – wychowawczych wsparcia asystenta rodziny	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> Wzmocnienie lub nabycie umiejętności opiekunów - wychowawczych w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego oraz prawidłowej realizacji ról społecznych Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej na rzecz wychowania małoletnich w naturalnym środowisku rodzinnym Przywracanie rodzinom zdolności do samodzielnej realizacji powinności opiekunów – wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Białzowej 	2020 – 2022

2.	<p>Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania trudności opiekuńczo – wychowawczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych spotkań na rzecz rozwiązywania problemów rodzinnych 	<ul style="list-style-type: none"> Intensyfikacja wdrażanych działań pomocowych na rzecz rozwiązywania problemów opiekuńczo – wychowawczych Poprawa zdolności opiekuńczo – wychowawczych w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej Placówki oświatowe GKRPA w Błazowej Policja Służba zdrowia PCPR w Rzeszowie Sąd Rejonowy w Rzeszowie 	
3.	<p>Realizacja działań interwencyjnych w przypadku skrajnych dysfunkcji rodziny w zakresie realizacji powinności opiekuńczo – wychowawczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wniosków skierowanych do sądu Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie bezpiecznych warunków rozwoju i wychowania dzieci z rodzin wysoce dysfunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej 	2020 – 2022
4.	<p>Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej Kwota wydatków poniesionych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie bezpiecznych warunków rozwoju i wychowania dzieci z rodzin wysoce dysfunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej 	2020 – 2022
5.	<p>Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin objętych monitoringiem po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymywanie i wzmacnianie wypracowanych zmian pozytywnych w zakresie prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Błazowej 	2020 – 2022

**4. Cel szczegółowy:
Aktywizacja społeczna rodzin**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	Organizacja festynów, inicjatyw sportowo – rekreacyjnych, pikników rodzinnych i imprez okolicznościowych oraz mobilizacja rodzin do aktywnego uczestnictwa w organizowanych wydarzeniach	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych przedsięwzięć 	<ul style="list-style-type: none"> Integracja rodzin oraz zacieśnianie więzi rodzinnych Organizacja czasu wolnego Poprawa stylu życia i socjalizacja rodzin Rozwijanie pasji i zainteresowań Inspirowanie do relacji nowych przedsięwzięć i wyzwań 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miejski w Białowej GOK MGOPS w Białowej Placówki oświatowe GKRPA Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Białowej 	2020 – 2022
2.	Organizacja warsztatów, konkursów i zajęć tematycznych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych przedsięwzięć Liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja czasu wolnego Rozwijanie pasji i zainteresowań Zdobycie nowej wiedzy i umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> Placówki edukacyjne Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Białowej KOK w Białowej 	2020 – 2022
3.	Współorganizacja wycieczek letniego i zimowego dla dzieci	<ul style="list-style-type: none"> Liczba współorganizowanych form wycieczek Liczba dzieci korzystających z wycieczek 	<ul style="list-style-type: none"> Organizacja czasu wolnego Edukacja w zakresie aktywnych form spędzania czasu wolnego Integracja 	<ul style="list-style-type: none"> MGOPS w Białowej Placówki oświatowe GKRPA w Białowej 	2020 – 2022

**5. Cel szczegółowy:
Podnoszenie kompetencji, wiedzy i umiejętności służb zajmujących się pomocą na rzecz rodziny**

Lp.	Kierunki działań	Wskaźniki	Efekty	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	<p>Szkolenie służb zajmujących się profesjonalnym niesieniem pomocy na rzecz rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, grupach wymiany doświadczeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń • Liczba uczestników szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie kompetencji, wiedzy i umiejętności służb pomocowych zajmujących się wspieraniem rodziny • Wymiana doświadczeń w zakresie aktywnego rozwiązywania problemów rodzinnych • Wzrost skuteczności podejmowanych działań pomocowych • Przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego poprzez aktywne wdrażanie nowych technik i metod pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • MGOPS w Białzowej • Placówki oświatowe • GKRPA w Białzowej • Policja 	2020 – 2022

6. Adresaci Programu:

Odbiorcami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są rodziny z terenu Gminy Błazowa, w szczególności te, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Program skierowany jest również do przedstawicieli instytucji oraz służb samorządowych oraz organizacji pozarządowych, pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

7. Monitoring, ewaluacja oraz źródła finansowania Programu:

Monitoring realizacji programu polegał będzie na zbieraniu przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Błazowej danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonego zakresu działań. Analiza realizacji Programu zostanie ujęta w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny przedstawianym corocznie do 31 marca Radzie Miejskiej w Błazowej wraz z potrzebami związanymi z realizacją zadań. Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Błazowa na lata 2020 – 2022 będą środki własne realizatorów oraz środki pozyskane z zewnątrz.